

Hizmet ihracatı bedellerinin yurda getirildiğinin tevsiki ile ilgili yaşanan sorunlar

Selin Kaya

1. Hizmet ihracatında istisnanın kapsamı

3065 sayılı KDV Kanunu'nun 11/1-a maddesi kapsamında bir hizmetin KDV'den istisna olabilmesi için aynı Kanun'un 12/2'nci maddesine göre;

- Hizmetin yurtdışındaki bir müşteri için yapılması
- Hizmetten yurtdışında faydalanılması gerekir.

Hizmetin yurtdışındaki bir müşteri için yapıldığı, yurtdışındaki müşteri adına düzenlenen fatura ve benzeri belge ile tevsik edilir.

Hizmetten yurtdışında faydalanılmasından kasıt, Türkiye'de yurtdışındaki müşteri için yapılan hizmetin, müşterinin yurtdışındaki iş, işlem ve faaliyetleri ile ilgili olması; Türkiye'deki faaliyetleri ile ilgisi bulunmamasıdır.

2. İstisnanın tevsiki

Hizmet ihracına ilişkin istisna, yurtdışındaki müşteriye düzenlenen hizmet faturası ile tevsik edilir. Hizmet faturalarının firma yetkililerince onaylı fotokopileri veya dökümlerini gösteren listede verilir.

Bu belgelerin istisnanın beyan edildiği dönemde beyanname verme süresi içinde bir dilekçe ekinde ibrazı gerekir. İstisnanın beyanı için, hizmete ait ödeme belgesinin (bedelin Türkiye'ye getirildiğini tevsik eden bir belge, banka dekontu vb.) temin edilmiş olması zorunlu değildir.

3. İstisnanın beyanı

İhracat istisnası, hizmetin ifa edildiği vergilendirme dönemine ait 1 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edilir. Beyan, yurtdışındaki müşteri için yapılan hizmetin tamamlandığı/ifa edildiği dönem KDV beyannamesinin "İstisnalar-Diğer İade Hakkı Doğuran İşlemler" kulakçığında "Tam İstisna Kapsamına Giren İşlemler" tablosunda 302 kod numaralı işlem türü satırı kullanılmak suretiyle yapılır.

Bu satırın, "Teslim ve Hizmet Tutarı" sütununa hizmetin bedeli girilir. "Yüklenilen KDV" sütununa ise bu hizmetin bünyesine giren, Tebliğ'in (IV/A) bölümündeki açıklamalar dikkate alınarak hesaplanan KDV tutarı yazılır. İade talep edilmemesi halinde, "Yüklenilen KDV" alanına "0" yazılır.

Bu şekilde beyan edilen işlemlerle ilgili yüklenilen ve indirim yoluyla telafi edilemeyen KDV'nin iadesi, hizmet bedeli döviz olarak Türkiye'ye gelmeden yerine getirilmez. Bununla birlikte, faturasında Türk lirası karşılığı gösterilen hizmet ihraçlarında, bedelin Türk lirası olarak Türkiye'ye getirildiğini tevsik eden belgelere istinaden de iade yapılabilir.

4. Hizmet ihracatı kapsamındaki KDV iade sürecinde karşılaşılan sorunlar

4.1. Hizmet ihracatı bedellerinin Türk lirası olarak yurda gelmesi

Bilindiği üzere, daha önce istisna uygulamasının bir şartı olarak kabul edilen bedelin Türkiye'ye getirilmesi Tebliğ'de yapılan değişiklik sonrası iadenin şartı haline getirilmiştir. Buna göre, hizmet ihracına ilişkin beyan edilen işlemlerle ilgili yüklenilen ve indirim yoluyla telafi edilemeyen KDV'nin iadesi, hizmet bedeli döviz olarak Türkiye'ye gelmeden yerine getirilmemektedir.

5 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe giren 34 No.lu Genel Tebliğ ile yapılan düzenleme uyarınca, faturasında Türk lirası karşılığı gösterilen hizmet ihraçlarında, bedelin Türk lirası olarak Türkiye'ye getirildiğini tevsik eden belgelere istinaden de iade yapılabilmesi mümkün kılınmıştır.

5 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe giren yeni düzenleme, bu tarihten sonra geçmiş dönemlerle ilgili olarak yapılan iade taleplerinde de uygulanmıştır.

4.2. Hizmet ihracatında ödeme yapan firma sorunu (Faturadaki alıcı firma ile bedelin geldiği firmanın farklı olması)

3065 Sayılı KDV Kanunu'nda hizmet ihracatında tevsik edici belgeler olarak belirtilen; yurtdışındaki müşteriye düzenlenen hizmet faturası ile hizmet ihracatına ilişkin tutarın Türkiye'ye getirildiğini gösteren banka onaylı ödeme belgesindeki firma bilgilerinin farklı olması iade sürecinde sorun yaşanmasına sebebiyet vermektedir.

Ödemenin hizmeti alan firma tarafından değil aynı organizasyon içerisinde yer alan bir diğer firma tarafından yapılması durumu vergi dairelerince sorgulanmakta ve konu ile ilgili izahat talep edilmektedir.

Yaşanan tereddüt üzerine Trabzon Vergi Dairesinin 23.07.2012 tarih ve B.07.1.GİB.4.61.15.01.105(606-51-2012)-91 sayılı özelgesinin sonuç bölümünde "*Dövizin, adına hizmet faturası düzenlediğiniz yurtdışındaki şirket yerine aynı gruba bağlı grup şirketi tarafından yapılması halinde, ödemeyi yapan şirket ile hizmeti sunduğunuz şirketin aynı gruba bağlı şirketler olduğunun tevsik edilmesi*" kaydıyla iadenin tamamlanabileceği ifade edilmiştir.

4.3. Hizmet bedelinin işlem tarihinden önce yurda getirilmiş olması

KDV Genel Uygulama Tebliği'nde yapılan açıklamalar çerçevesinde hizmet ihracında Katma Değer Vergisi iadesi için aranacak şartlardan birisi de işlem bedeli dövizin Türkiye'ye getirildiğinin tevsik edilmesidir.

Hizmet ihracatı yapan firmalar, parasal akışın devam etmesi için bazı durumlarda hizmetin ifa edilmesi beklenilmeden işlem bedellerinin bir bölümünü veya tamamını peşin olarak talep edebilmektedirler.

İşlem bedelinin peşin veya avans olarak tahsil edildiği durumlarda gelen ödemenin hizmet ifasıyla ilgili olduğunun banka ve muhasebe kayıtlarıyla tevsik edilmesi halinde iade talepleri sorunsuz bir şekilde sonuçlandırılmaktadır.

4.4. Hizmet bedelinin cari hesap yoluyla ödenmiş olması

Özellikle bazı uluslararası şirketlerin, grup firmaları arasında karşılıklı hizmet alma/verme şeklinde ticari bir ilişki durumu mevcut olabilmektedir. Bu firmaların birbirlerine düzenledikleri faturalara ilişkin bedellerin ödenmesi, para transferi yerine cari hesaba mahsuben virman kaydı atılarak da yapılmaktadır.

Hizmet ihracatını gerçekleştiren mükellefin aynı firmadan hizmet aldığı ve istisna işlem bedeli nedeniyle doğan alacağının, borcuna mahsup yoluyla tahsil edildiğinin tevsik edilmesi şartıyla, bu işlemle ilgili iade taleplerinin yerine getirilmesinde işlem bedelinin yurda getirilmiş olması şartı yönünden bir engel bulunmamaktadır.

Sonuç

Hizmet ihracatı istisnasından kaynaklanan iade taleplerinde yaşanan istisna işlem bedelinin TL olarak yurda getirilmesi sorunu, KDV Genel Uygulama Tebliği'nde yapılan değişiklik ile çözüme kavuşturulmuştur.

Diğer taraftan, hizmeti alan firma ile ödemeyi yapan firmanın farklı olması, işlem bedelinin hizmet ifasından önce peşin veya avans olarak tahsil edilmesi, hizmet bedelinin cari hesap yoluyla tahsil edilmiş olması gibi durumlarda yaşanan sorun ve tereddütler ise verilen özgelgelerle sorun olmaktan çıkarılmıştır.

KAYNAKÇA

KDV Genel Uygulama Tebliği

3065 Sayılı KDV Kanunu

GİB; Trabzon Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 23.07.2012 tarih ve B.07.1.GİB.4.61.15.01.-105(606-51-2012)-91

05.02.2021 tarihli Resmî Gazete'de "34 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" 36 Seri No.lu KDV Sirküleri

Vergide Gündem, Derya Arslan, Hizmet İhracında "Yurtdışında Faydalanma" Kavramı

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.